

Under coronakrisen arbetar läkemedelsbranschen för samma mål

Eija Pelkonen / Skriven 18.5.2020 / Publicerad 5.6.2020

Problem i tillgången på läkemedel har synligt diskuterats i medierna under de senaste åren. I den offentliga debatten har man dels sökt orsaker och skyldiga, dels dryftat metoder för att förebygga störningar i tillgången på läkemedel.

Den globala läkemedelsmarknaden skapar en verksamhetsmiljö där betydelsen av enskilda stater som marknadsområde minskar. Även om innehavaren av försäljningstillstånd är ansvarig för tillgången på läkemedel, är det även samhällets och myndigheternas uppgift att finna metoder och att stärka de åtgärder med hjälp av vilka marknadsfluktuationerna blir mer förutsägbara och de negativa effekterna av problem i tillgången kan förebyggas och minimeras.

Coronavåren har visat att även myndigheterna snabbt klarar av att skapa nya verksamhetsmodeller. För att trygga tillgången till läkemedel har man med stöd av beredskapslagen fattat snabba beslut och gett nya anvisningar till olika aktörer – såväl till enskilda läkemedelshamstrare som till apotek och läkemedelsdistributörer. Det har även beviljats olika typer av dispens i anslutning till Det har även beviljats olika typer av dispens i anslutning till tillgången på materialoch skapats helt nya mekanismer med hjälp av vilka man nästan i realtid kan följa upp lagersituationen för läkemedel, vilket är viktigt för försörjningsberedskapen i Finland. Ur Fimeas synvinkel har allt samarbete med aktörerna inom branschen som denna smidighet kräver fungerat utmärkt och kommunikationen har varit livlig!

Europeiska läkemedelsmyndigheten har också testat de mekanismer som tidigare skapats för att främja tillgången till läkemedel under undantagsförhållandena. Med hjälp av undantagspraxis kan kliniska prövningar av lovande läkemedel i behandlingen av COVID-19-infektion och de tillståndprocesser som krävs för godkännande av försäljningstillstånd göras inom en snabb tidtabell. Det syns redan nu att kontrollprocesserna också i Europa går framåt i en aldrig tidigare skådad takt då man samarbetar för samma mål.

I det här temanumret av Sic! begrundar vi tillgången på läkemedel: Vilka särdrag har coronavåren medfört för läkemedelsbranschen? Vilka metoder har myndigheten för att främja tillgången till läkemedel under undantagsförhållandena? Hur fungerar Finlands system för obligatorisk lagring? Vilka kan vara potentiella läkemedel för behandlingen av COVID-19?

Det finns inga enkla svar på komplicerade problem ens under krisberedskapen. Coronavåren har emellertid gjort oss uppmärksamma på såväl det nationella som det internationella samarbetets styrka och möjligheter. Under våren har det i samarbete mellan olika aktörer skapats en praxis inom branschen för läkemedel och medicinsk utrustning, med hjälp av vilken branschen kan förnyas och en "ny normal" kan föra med sig något ännu bättre!

Eija Pelkonen

Överdirektör, Fimea